

О.П. Буйницька

ВИКОРИСТАННЯ ВІРТУАЛЬНОГО НАВЧАЛЬНОГО СЕРЕДОВИЩА ПРИ ПІДГОТОВЦІ ФАХІВЦІВ СОЦІАЛЬНОЇ СФЕРИ

У статті аргументовано використання інформаційно-комунікаційних технологій в сучасному навчальному процесі, зокрема зроблено акцент на застосуванні модульно об'єктно-зорієнтованого середовища навчання. Описано створення тестових завдань у системі Moodle .

In the article argued the use of of informatively communication technologies in a modern educational process, in particular an accent is done on application of the module objective-orientated environment of studies. Creation of test tasks is described in the system Moodle .

Одним із основних напрямів реформування освіти в Україні є системний підхід до інноваційних і технологічних змін, який вимагає широкого впровадження компетентнісного підходу, діяльнісного навчання, інноваційно-комунікативних технологій, проектної діяльності тощо. При такому підході формується навчальне середовище з прогресивними педагогічними технологіями навчання, що сприяє формуванню особистості майбутнього фахівця з інноваційним мисленням, новим світобаченням, творчого та активного, здатного постійно вчитись. Ці технології, в свою чергу, передбачають необхідність розробки не тільки специфічної системи засобів, заходів і способів їх побудови та впровадження, але й контролю результатів їх застосування, тобто контролю якості навчання, виховання і в цілому – підготовки фахівців на усіх етапах та ступенях освіти.

Інтеграція до європейської системи освіти пов'язана зі зростанням обсягів навчального матеріалу, що виділяється студентам на самостійне опрацювання та зменшенням обсягу аудиторних занять. Разом з цим зростає інформаційне навантаження, що призводить до зміни освітніх технологій як у плані викладання навчального матеріалу, так і в плані контролю успішності, атестації та само атестації тих, хто навчається. Розвиток інформаційних систем в останні роки спровокував появу емерджентних навчальних технологій, які використовують Інтернет як середовище комунікацій. Прикметою часу є відкритість архітектури цих систем. Ті, хто планують використати одну з таких систем, можуть змінити її та налаштувати для своїх потреб без особливих обмежень. Однією з таких навчальних систем є система керування Moodle

(MODULAR OBJECT ORIENTED DISTANCE LEARNING ENVIRONMENT - модульно об'єктно-зорієнтоване середовище навчання). Іншими словами, це система, яка містить в собі всі курси дисциплін і кожен студент може входити в цю систему і працювати з тим чи іншим курсом, самостійно оцінювати свій рівень оволодіння навчальним матеріалом, отримати об'єктивну оцінку знань. Найбільш об'єктивним методом оцінювання знань на сьогодні є тестування. При чому тести можна розглядати з різних точок зору: як елемент контролю, так і як елемент навчання.

Тести, як елементи контролю, це сукупність завдань орієнтованих на визначення рівня засвоєння певних аспектів вмісту навчання. Найважливішими критеріями таких тестів є дієвість (повнота, всесторонність перевірки знань), надійність (стабільність, стійкість показників при повторному тестуванні), диференційованість (здатність за допомогою тесту відокремити тих, хто засвоїв матеріал на необхідному рівні, від тих, хто його не досяг). При складанні таких тестів необхідно керуватися наступними правилами:

- однозначність завдань (тестові завдання не повинні допускати довільного тлумачення);
- однозначність відповідей (унеможливлене формулювання багатозначних відповідей);
- відповідність вивченому (не можна включати відповіді, неправильність яких на момент проходження тестування не може бути обґрунтована);
- підбір дистракторів (неправильні відповіді будуються на основі типових помилок і мають бути правдоподібними);
- унікальність (питання не повинні повторювати формулювань підручника чи конспекта).

Тестом, що слугує елементом навчання, може бути будь-який тест з однією спробою, після проходження якого тестуючий отримує підсумкову кількість балів. Якщо ж окрім балу відображати всі варіанти відповідей, розмежовуючи коліром правильні і неправильні, то у користувача з'явиться можливість обдумати, де він помилився, чому помилився, чому саме ця відповідь правильна. Він думає і аналізує – він навчається.

Можна використовувати і інший спосіб налаштування тесту, обравши можливість обдумати і проаналізувати хід виконання завдання, виправити помилку. Для цього можна не показувати правильність / неправильність всіх варіантів відповіді, а відображати лише відповідь і бали за неї. В такому випадку тест можна дозволити пройти декілька разів, перемішуючи як запитання, так і варіанти відповідей на них.

Основною характеристикою таких тестів є можливість аналізу та самостійне виправлення власних помилок. Для цього необхідно: дати можливість декілька разів виконати тестове завдання; в залежності від складності налаштувати пошук помилки в режимі перегляду результатів; для кожного дистрактора додати коментар, який буде відображатися при виборі певного варіанту відповіді.

Використовуючи в навчальному процесі систему керування Moodle ми отримуємо широкий спектр можливостей для створення різного роду тестів, зокрема є можливість:

- налаштовувати кількість спроб проходження тесту;
- налаштовувати часові проміжки між спробами;
- створювати тести шляхом випадкового вибору запитань;
- перемішувати як самі запитання, так і варіанти відповідей;
- налаштовувати коментарі як до запитань, до варіантів відповідей так і до всього тесту в залежності від отриманої кількості балів;
- налаштовувати режим перегляду результатів у певній послідовності;
- використовувати навчальний режим з відповіддю на одне і те ж запитання декілька разів;
- нараховувати штрафні бали за неправильні відповіді тощо.

Враховуючи специфіку підготовки фахівців соціальної сфери, вважаємо необхідним не лише використовувати віртуальне середовище у навчальному процесі, а й навчити студентів самостійно працювати у такому середовищі, створювати найрізноманітніші діагностичні тести.

Розглянемо створення тестів, вибравши у якості інструмента середовище Moodle, яке проектувалося відповідно до сучасних педагогічних вимог: з опорою на принципи і методи діяльнісного активного навчання, особисту спрямованість, спільну роботу та критичну рефлексію.

Найперше, що необхідно виконати – зайти на сторінку навчального середовища Moodle Інституту психології та соціальної педагогіки за посиланням <http://moodle.kmpu.edu.ua/ipsp> та зареєструватися, звернувшись до адміністратора, після чого можливий вхід до навчального середовища (Рис. 1). Далі, зайшовши на сайт, створюємо новий курс за допомогою послуги «керування сайтом» – курси – введення/редагування курсів – додати новий курс (Рис.2).

Вхід на сайт

Увійти на сайт
(Cookies повинні бути дозволені у Вашому браузері) ?

Логін
Пароль

На деякі курси передбачено гостьовий доступ

Забули ім'я або пароль?

Рис. 1

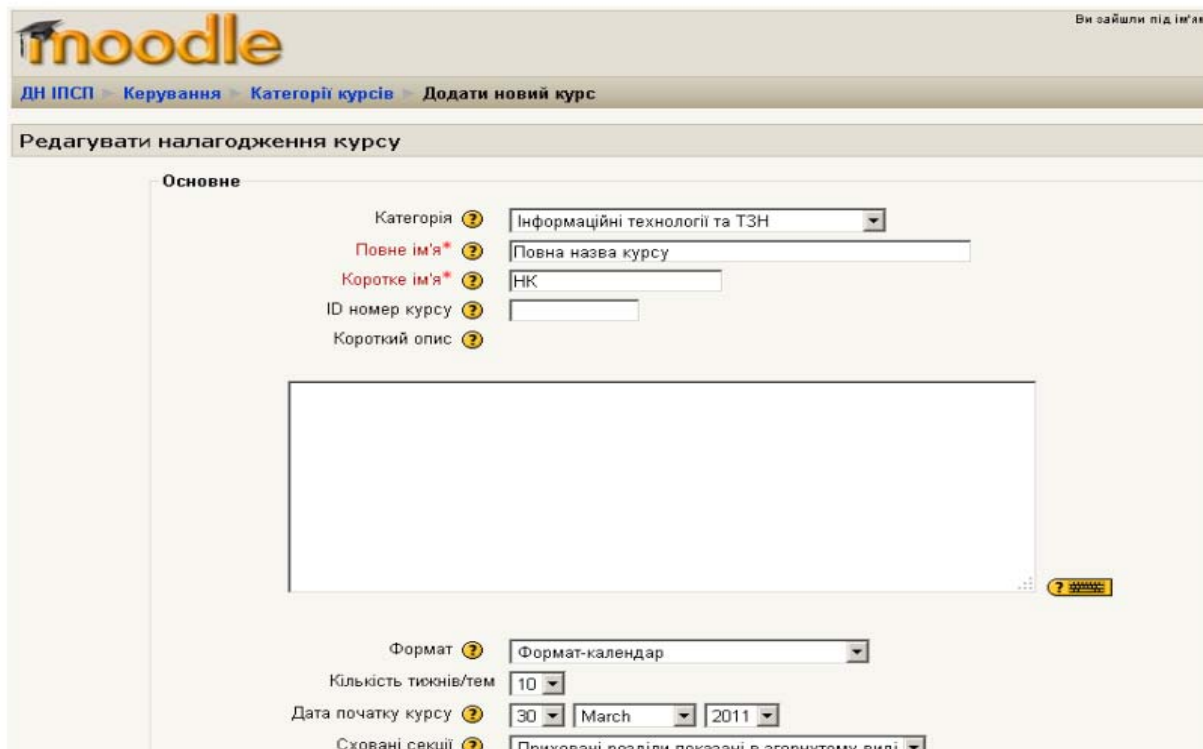

Рис. 2

Після налагодження курсу за допомогою послуги (Рис.3) *додати діяльність* – *тест* створюємо певний тематичний тест (Рис.4).

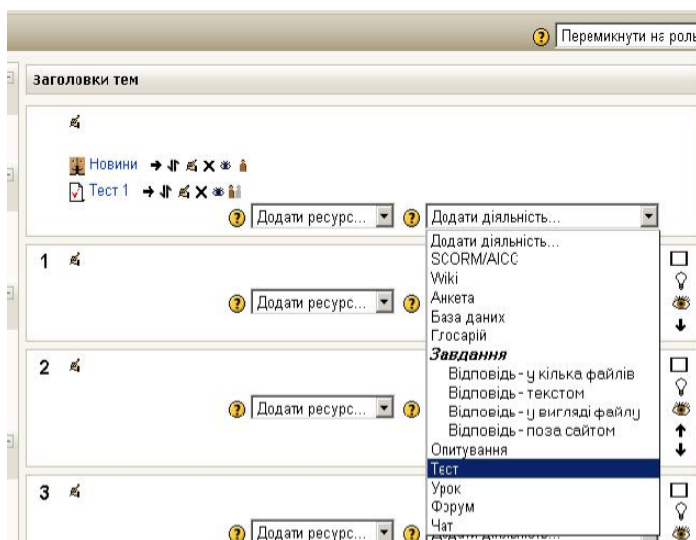

Рис. 3

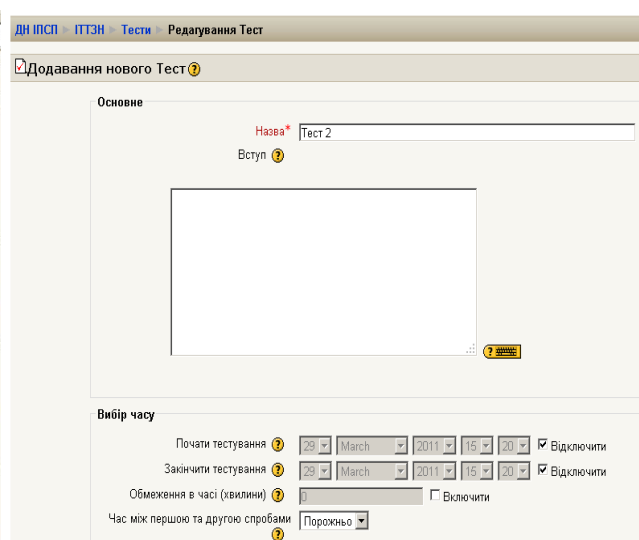

Рис. 4

Після додавання нового тесту, бачимо, що запитань у ньому не має, отже необхідно заповнити банк тестових запитань (Рис.5).

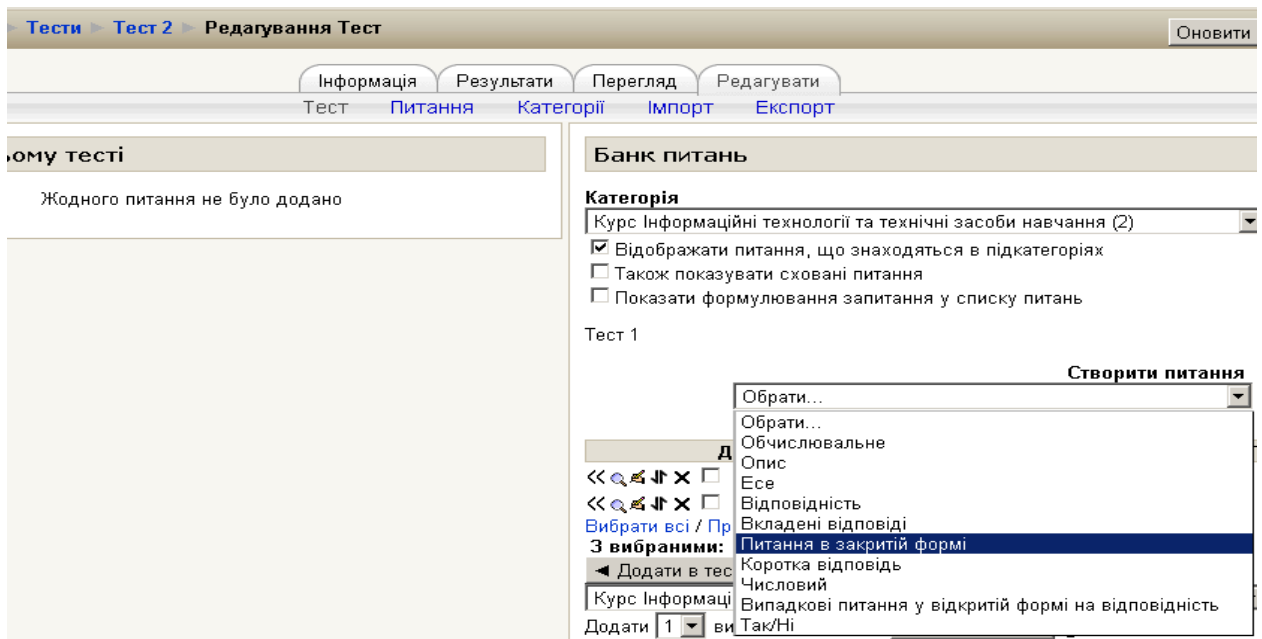

Рис. 5

Заповнивши поля запитання, варіанти відповідей, оцінювання та коментарі, зберігаємо сформоване тестове завдання і додаємо його до створеного раніше тесту (Рис.6).

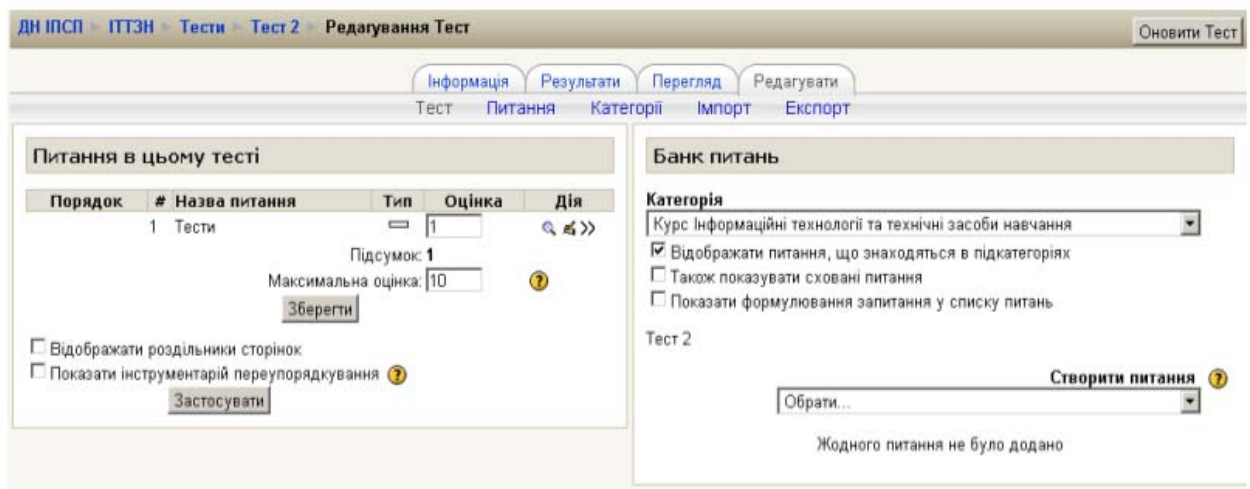

Рис. 6

Таку процедуру повторяємо для інших тестових запитань, заповнюючи ними *банк питань*. Завершивши заповнення та перемістивши запитання до тесту, маємо змогу переглянути отриманий результат (Рис.7).

Інформація Результати Перегляд Редагувати

Перегляд Тест 1

[Почати заново](#)

1 Будь-яке тестове завдання є
Балів: --/1

Виберіть одну правильну відповідь

1. змістом і формою діяльності іспитника

2. результатом діяльності педагога

3. предметом діяльності іспитника

[Перевірити](#)

2 Тестові завдання відкритої форми дозволяють
Балів: --/1

Виберіть одну правильну відповідь

1. вільно конструювати відповідь або доповнити частково готову відповідь

2. отримувати контекстну допомогу

3. вибрати одну правильну відповідь із декількох запропонованих

[Перевірити](#)

[Запам'ятати, але не перевіряти](#) [Перевірити сторінку](#) [Завершити тест](#)

Рис. 7

Скориставшись послугою результати ми отримуємо інформацію про проходження тесту всіма учасниками, їх спроби, оцінки тощо (Рис.8).

Інформація Результати Перегляд Редагувати

Огляд Переоцінити Ручне оцінювання Аналіз питання

Переглянути всі оцінки курсу

Окремі групи: Всі учасники

Спроби: 0

Поки немає жодного студента

Показано оцінені та неоцінені спроби кожного користувача. Спробу, оцінка якої є фінальною, розміщено першою. Використано метод оцінювання - **Краща оцінка**.

Нічого показувати

Уподобання тільки для цієї сторінки

Показати

Показати тільки спробу, оцінка якої є фінальною (**Краща оцінка**)

Ваші уподобання для цього звіту

Спроб на одній сторінці:

Показати бали за кожну відповідь:

[Зберегти уподобання](#)

Рис. 8

Адже, результати тестування – це дуже важливий момент у процесі навчання. Вони являють собою не просто підсумковий бал за той або інший тест, а дозволяють докладно проаналізувати процеси виконання тесту. Докладний аналіз результатів тестування дозволяє побачити основні типові помилки і ще раз звернути на них увагу. Результати тестування в Moodle представляються у вигляді звітів.

У стандартну поставку Moodle входять наступні типи звітів:

- перегляд (у звіті представлені результати кожного учня по всіх спробах);
- переоцінення (призначено для автоматичного переоцінювання спроб учнів за необхідності змінити бал за якесь запитання в тесті або коли

допущена помилка при складанні в одному або декількох тестових завданнях);

- оцінювання вручну (необхідно користуватися, якщо в тесті є завдання типу «Есе»);
- аналіз запитань (представлені всі запитання з усіма варіантами відповіді).

В цілому, застосування системи Moodle дозволяє викладачу мати зручний інструмент по обліку та контролю роботи студентів, встановлювати терміни виконання завдань, використовувати тести з різним типом запитань тощо.

Впровадження електронних технологій в освітній процес показує, що ці технології є досить ефективним засобом підвищення якості навчання, але тільки за умови системного підходу до їхнього впровадження й постійного вдосконалювання.

Література

1. Гриневич Е. А. Организация дистанционного обучения в системе Moodle / Е. А. Гриневич. – Минск, 2008. – 81 с.
2. Подласый И. П. Тестирование в учебном процессе: его история и возможности. [Электронный ресурс]. – Режим доступа: http://www.elitarium.ru/2006/04/08/testirovanie_v_uchebnom_processe_ego_istorija_i_vozmozhnosti.html
3. Анисимов А. М. Работа в системе Moodle : учебное пособие / А. М. Анисимов. – Харьков, 2009. – 282 с.
4. Партнер Moodle – «Открытые технологии» [Электронный ресурс]. - Режим доступа: <http://www.opentechnology.ru/>, свободный. – (Руководство пользователей [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://opentechnology.ru/files/moodle/docs/teacherguid/>, свободный.
5. Вайндорф-Сысоева М.Е. Организация учебно-воспитательного процесса с применением ИТ-технологий: Технология работы педагога в виртуальной образовательной среде МГОУ : Учебно-методическое пособие. Часть 1,2. / Составители : Вайндорф-Сысоева М. Е., Шитова В. А. – М. : ООО «Диона», 2008. – 96 с.